

VALERIU PANTEA:
O VIAȚĂ DEDICATĂ ȘTIINȚEI,
PROFESIEI ȘI OAMENILOR DIN PREAMĂ

Omagiu la 70 de ani

În luna decembrie 2019, Agenția Națională pentru Sănătate Publică (ANSP) a marcat jubileul celor 70 de ani de la nașterea domnului Valeriu Pantea, doctor în științe medicale, conferențiar cercetător, ex-vice-director al acestei instituții în perioada 2010-2016.

Valeriu Pantea s-a născut la 11 decembrie 1949 în or. Ialoveni, într-o familie de lucrători medicali. După exemplul părinților, absolvă Școala medicală de bază din or. Chișinău în anul 1968 (actualmente – Colegiul Național de Medicină și Farmacie *Raisa Pacalio*). După serviciul militar, în luna august 1970 susține cu succes examenele și devine student al Facultății *Medicină Preventivă (sau Igienă și Sanitarie)* a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău (în prezent – IP USMF *Nicolae Testemițanu*), pe care o absolvă cu mențiune în anul 1976. Pe parcursul perioadei de învățământ, paralel cu studierea obiectelor de profil, participă activ la viața obștească a universității, conduce societatea studențească de cercetare în cadrul facultății, participă la lucrările a trei cercuri științifice studențești în domeniul epidemiologiei (condus de prof. Eli Șleahov), al igienei (prof. Boris Reznic) și al organizării ocrotirii sănătății (prof. Vladimir Kant și prof. Nicolae Testemițanu).

Prin decizia membrilor comisiei de stat, Valeriu Pantea este repartizat în calitate de medic-igienist la Sanepidul republican, după care doar peste cinci luni este rechemat la alma mater și angajat ca cercetător științific în laboratorul din cadrul Catedrei (nr. 1) de medicină socială și organizare a ocrotirii sănătății, condusă de renumitul savant, profesorul Nicolae Testemițanu. În cadrul acestei catedre, sub îndrumarea profesorului Nicolae Testemițanu și a altor colaboratori, a profesorilor Ion Prisăcaru, Eugen Popușoi, Constantin Ețco, Dumitru Tintiuc etc., tânărul cercetător V. Pantea îmbină cu insistență activitatea de cercetare cu cea de pedagog. Pe parcursul a circa 20 de ani de activitate, acumulează o bună experiență teoretică și practică în organizarea metodologică a cercetărilor de profil în medicina

socială și managementul sanitar, ca ulterior aceasta să-i fie un suport bun în susținerea cu succes a tezei de doctor în științe medicale (1997).

În anii 1987-1990, dl V. Pantea activează în calitate de epidemiolog-specialist principal al Ministerului Sănătății, unde i-au fost încredințate formarea și conducerea unei echipe de medici-specialiști pentru cercetarea epidemiologică a primelor cazuri de HIV/SIDA. Ulterior (în 1990) se transferă cu activitatea în cadrul Sanepidului republican, această instituție cunoscând apoi un șir de redenumiri și transformări în: CRIE, CNȘPMP, CNSP și ultima – ANSP, activând în diferite funcții: șef secție organizator-metodică, șef secție analitico-informativă și management, vice-director în probleme de management sanitar și sănătate publică, șef Centru de dezvoltare strategică și management în sănătate publică, șef laborator științific de management în cercetare și sănătate publică. Un scurt timp (în 2008) activează în calitate de șef al Direcției de Sănătate Publică și prim-adjunct al Medicului-șef Sanitar de Stat al Republicii Moldova în cadrul Ministerului Sănătății. Atracția față de activitatea pedagogică face ca un timp să continue să activeze în calitate de asistent (prin cumul) la Catedra de economie, management și psihopedagogie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie *Nicolae Testemițanu* sub conducerea profesorului Constantin Ețco.

Domnul Valeriu Pantea, pe parcursul activității profesionale, a ținut permanent să-și perfecționeze cunoștințele în cadrul diferitor catedre și centre de instruire din țară și de peste hotare, astfel deține peste 20 de instruirii și stagii profesionale. Totodată, deține o amplă experiență în organizarea cercetărilor de ordin populațional și a manifestărilor științifice. Astfel, a participat în diferite ipostaze la organizarea și desfășurarea Studiului Demografic și de Sănătate din republică, a Studiului Populațional MICS 4, a realizat patru proiecte instituționale de cercetare și dezvoltare. Este membru al comitetelor de organizare și desfășurare a lucrărilor unui șir de congrese și conferințe științifice.

O contribuție aparte a dlui V. Pantea în domeniul sănătății publice constă în elaborarea și argumentarea (în calitate de coautor) a unui șir de proiecte de legi și acte normative, cum ar fi: *Legea privind asigurarea sanitar-epidemiologică a populației,*

nr. 1513 din 16.06.1993; *Legea privind supravegherea de stat a sănătății publice*, nr. 10 din 02.02.2009; a unei serii de hotărâri de Guvern: HG nr. 816 din 12.12.1995 *Regulamentul privind supravegherea sanitar-epidemiologică de stat în Republica Moldova*; HG nr. 717 din 20.12.2002 *Privind aprobarea Regulamentului despre monitoringul socioigienic al Republicii Moldova*; HG nr. 886 din 06.08.2007 *Cu privire la aprobarea Politicii Naționale de Sănătate (2017-2021)*; HG nr. 1424 din 15.12.2008 *Concepția privind reformarea Serviciului Sanitar-epidemiologic de Stat în Serviciul de Stat de Supraveghere a Sănătății Publice*; HG nr. 384 din 12.05.2010, cu privire la Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice; HG nr.165 din 17.03.2011 *Cu privire la aprobarea Programului de stat privind dezvoltarea și dotarea tehnico-materială a Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice pentru anii 2011-2016*; HG nr. 1032 din 20.12.2012 *Cu privire la aprobarea Strategiei naționale de sănătate publică pentru a.a. 2014-2020 ș.a.*

Fiind recunoscut pe tărâmul profesional, dl Valeriu Pantea este ales ca membru al mai multor comisii și seminare științifico-metodice de profil *Medicină socială și management* (cifrul 331.03), *Igienă* (cifrul 331.02), dar și în calitate de membru al Consiliului științific al Agenției Naționale pentru Sănătate Publică. De asemenea este membru al Asociației *Economie și Management în Medicină* din Republica Moldova, al Societății *Igieniștilor din Moldova*, dar și membru de onoare al Societății de *Igienă și Sănătate Publică* din România. În calitate de membru (secretar) al Comisiilor CNAA, participă activ la evaluarea activității în domeniul cercetării a Centrului Științifico-Practic de Neurologie și Neurochirurgie (a. 2004) și a activității Universității de Stat de Medicina

și Farmacie *Nicolae Testemițanu* la profilul sănătate publică și management (30.05.2011), pentru acreditarea acestor instituții la capitolul activității de cercetare și inovare.

Dl Valeriu Pantea desfășoară o activitate de mare responsabilitate în calitate de membru al consiliilor redacționale ale revistelor din țară *Sănătate Publică, Economie și Management în Medicină; Cronica Sănătății Publice*, precum și al revistei *Journal of Hygiene and Public Health* din România.

Pe parcursul întregii activități, doctorul conferențiar V. Pantea a publicat peste 170 de lucrări științifice și științifico-metodice, inclusiv patru monografii, nouă indicații și recomandări metodice, într-un volum de circa 6650 de pagini, sau, raportat fiind la o coală de tipar, ar însemna câte o carte de 150 pagini în fiecare an de muncă.

Pentru activitatea prodigioasă și aportul personal adus în domeniul științei de profil, dezvoltării și promovării principiilor fundamentale ale sănătății publice, dl Pantea a fost menționat cu două Diplome de onoare din partea Guvernului Republicii Moldova, cu Medalia Jubiliară a Academiei de Științe a Moldovei și cu mai multe diplome ale Ministerului Sănătății.

În trecut, dl Valeriu Pantea a fost un sportiv de performanță, care a practicat luptele sportive sambo și judo, a participat la două universiade sportive unionale (studentești). Este un bun familist, a educat o fiică, care a urmat calea tatălui său, devenind și dânsa doctor în științe.

Îi dorim domnului doctor conferențiar mulți ani înaintea, mult succes și noi realizări.

Colegiul de redacție